

wiło to, co zwiemy postępowaniem gorzelnictwa.

Na ogólny postęp gorzelnictwa wpływają zatem:

1. Postęp rolnictwa, umożliwiający obniżenie kosztu materiału surowego, zmniejszenie zatem w naszym wzorze wartości a ;

2. postęp techniki gorzelniczej umożliwiający zmniejszenie kosztu wyrobu, zmniejszenie więc wartości b ;

3. postęp polityki ekonomicznej, ustawodawstwa, handlu etc. etc., które umożliwią osiągnięcie wyższej ceny sprzedażnej, zwiększenie przeto wartości c .

Tylko działem drugim zajmują się technologowie gorzelnicy i za ten tylko dział są odpowiedzialni.

Widzimy z tego, że właściwa technika może robić postępy, a pomimo to gorzelnictwo może upadać, gdy mianowicie w obu pozostałych działach nastąpi zastój. Gdy w tych ostatnich działach postęp istnieje, gdy cena materiału surowego się obniża, a cena produktu gotowego się podwyższa, to wówczas i bez postępu w dziale drugim gorzelnictwo daje zyski, prosperuje; wtedy to zazwyczaj słabnie wytyżanie się w dziale drugim, w właściwej technice gorzelniczej. Gdy atoli, co częściej bywa, materiał surowy drożeje, a cena produktu gotowego spada, to wtedy następuje praca intensywna w dziale drugim, praca nad postępowaniem właściwej techniki gorzelniczej, bo od jej pomyślności zależy wówczas pomyślność całego gorzelnictwa.

W taki okres wstąpiło gorzelnictwo przed laty 20 i okres ten trwa nieprzerwanie, pracuje się gorączkowo nad postępowaniem umiejętnej techniki gorzelniczej, a wyniki, jakie dotychczas osiągnięto, nie dozwoliły na upadek tego przemysłu, jaki mu niedawno jeszcze zagrażał.

Dotychczasowe drogi naszej techniki były dobre, jak wynik poucza, czy jednakowoż dążymy dalej w dobrym kierunku, warto się zapytać, aby nie zejść na manowce. Porządny inżynier nie zabiera się do pracy bez planu dobrze obmyślanego,

dlatego i my nie powinniśmy iść dalej bez planu. Musimy sobie wytknąć drogi, jakimi podążać należy i tylko takimi będziemy szli, na których jeszcze znacznego postępu spodziewać się należy; te zaś, które nam na razie może mało widoków obiecują, porzucimy, aby nie rozpraszać naszych sił.

Na koszt wyrobu składają się trzy czynniki, a mianowicie:

1. Koszt energii, wydawanej przez

a) robotników (motor żywy),

b) opału (motor martwy);

2. Koszt urządzenia gorzelni (amortyzacja);

3. Wydatek alkoholu, a ten zależy od:

a) postępu nauki:

α) chemii;

β) botaniki, a specjalnie fizjologii grzybków fermentacyjnych;

b) umiejętnego zastosowania postępu nauki do celów praktyki.

Jeżeli koszt wyrobu oznaczmy liczbą K , koszt energii przez E , koszt amortyzacji przez A , a wydatek alkoholu przez W , to koszt wyrobu alkoholu możemy przedstawić ogólnie wzorem następującym:

$$K = \frac{E \cdot A}{W}.$$

Gdy dalej uwzględnimy, że na wydatek, t. j. na W składają się dwa czynniki, mianowicie: postęp nauki, który oznaczmy przez P , i umiejętność stosowania tego postępu do celów praktyki, a wielkość tej umiejętności oznaczmy liczbą U , to ze względu na to zatem, że $W = P \cdot U$, wzór powyższy otrzyma kształt:

$$K = \frac{E \cdot A}{P \cdot U}.$$

Wzór ten nie poucza nas o czemś nowem, bo składa się ze znanych czynników, daje nam jednak możliwość szybkiego i dokładnego oryentowania się w tem, co i w jakim stopniu wpłynie na koszt wyrobu, względnie, co może wpłynąć na jego zmniejszenie, o co nam w gorzelnictwie głównie chodzi.